

**Національний університет «Одеська юридична академія»
Факультет прокуратури та слідства (кримінальної юстиції)
Кафедра криміналістики, судових експертиз та поліграфології**

**Національний центр судових експертиз при
Міністерстві юстиції Республіки Молдова
Одеський науково-дослідний інститут судових
експертиз Міністерства юстиції України**

МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

«ЕКСПЕРТНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗСЛІДУВАННЯ ОРГАНІЗОВАНОЇ ЗЛОЧИННОСТІ: МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ТА НАЦІОНАЛЬНА ПРАКТИКА»

27 листопада 2025 року, місто Одеса

**EXPERT SUPPORT IN THE INVESTIGATION OF
ORGANIZED CRIME:
INTERNATIONAL EXPERIENCE AND NATIONAL
PRACTICE**

**Proceedings of the International Scientific and Practical
Conference**

27 November 2025

*Odesa
2025*

*Рекомендовано до друку рішенням кафедри криміналістики, судових експертиз та поліграфології НУ«ОЮА» (протокол № 9 від 24 листопада 2025 року)
Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради ОНДІСЕ (протокол №9 від 1 грудня 2025 року)*

Експертне забезпечення розслідування організованої злочинності: міжнародний досвід та національна практика: збірник матеріалів міжнар. наук.-практ. конф. м. Одеса, 27 листоп. 2025 р. / [орг. комітет: С. Ківалов, М. Аракелян, О. Катаррага, Д. Кішко, Д. Колодін, А. Колодіна, Л. Аркуша та ін.]; Нац. ун-т Одеськ. юрид. акад. кафедра криміналістики, суд. експертиз та поліграф.; Нац. центр суд. експерт. при Міністер. юстиц. Респуб. Молдова; Одеськ. Наук.-дослідн. ін-т суд. експер. Міністер. юстиції України. Одеса: НУ «ОЮА», 2025. 450 с.

У збірнику викладено матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Експертне забезпечення розслідування організованої злочинності: міжнародний досвід та національна практика», в якій взяло участь понад 100 науковців і практиків з України та інших держав Європи. Представлено актуальні дослідження обговорень таких наукових і практичних проблем, як: експертне забезпечення протидії окремим видам організованої злочинності; використання спеціальних знань та експертне забезпечення розслідування організованої злочинності в умовах збройного конфлікту; міжнародна співпраця у сфері експертного забезпечення протидії організований злочинності: досвід та практика; інформаційне забезпечення правоохоронних органів у боротьбі з організованою злочинною діяльністю; інноваційні технології та сучасні методи розслідування у протидії організованій злочинності; кримінально-правові, кримінально-процесуальні та кримінологічні проблеми забезпечення протидії організованій злочинності.

Висловлюємо вдячність усім авторам за активну участь, якісний науковий матеріал та високий рівень академічної доброчесності.

Матеріали викладені в авторській редакції.

Відповідальність за зміст, наукову новизну, коректність цитування та достовірність фактичного матеріалу несуть автори.

© НУ «Одеська юридична академія», 2025
© Автори статей, 2025

*Recommended for publication by the decision of the Department of Criminalistics, Forensic Examinations and Polygraphology NU «OLA» (Pr. 9, November 24, 2025)
Recommended for publication by the decision of the Academic Council of ONDISE (Pr. 9, December 1, 2025)*

Expert Support in the Investigation of Organized Crime: International Experience and National Practice: Proceedings of the International Scientific and Practical Conference (Odessa, 27 November 2025) / [Organizing Committee: S. Kivalov, M. Arakelyan, O. Cataraga, D. Kishko, D. Kolodin, A. Kolodina, L. Arkusha et al.]; National University «Odessa Law Academy», Department of Criminalistics, Forensic Examinations and Polygraphology; National Centre of Judicial Expertise of the Ministry of Justice of the Republic of Moldova; Odessa Scientific Research Institute of Forensic Examinations of the Ministry of Justice of Ukraine. Odessa:NU«OLA», 2025. 450 p.

The Proceedings contain papers presented at the International Scientific and Practical Conference «Expert Support in the Investigation of Organized Crime: International Experience and National Practice», which brought together over 100 scholars and practitioners from Ukraine and other European countries. The materials address urgent scientific and practical issues, such as expert support for combating specific types of organized crime; the use of specialized knowledge and expert support for investigating organized crime during armed conflict; international cooperation in forensic support for combating organized crime; information support for law enforcement in countering organized criminal activity; innovative technologies and modern investigative methods; and criminal law, criminal procedure, and criminological issues in ensuring effective counteraction to organized crime.

We express our sincere gratitude to all authors for their active participation, high-quality academic contributions, and strong adherence to academic integrity.

The materials are published in the authors' original versions.

Authors bear responsibility for the content, scientific novelty, accuracy of citations, and reliability of factual information.

© National University «Odessa Law Academy», 2025
© Authors of articles, 2025

Юрій ВІНОКУРОВ

ВИКОРИСТАННЯ СПЕЦІАЛЬНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ЗНАНЬ У РОЗСЛІДУВАННІ
ОРГАНІЗОВАНОЇ ЗЛОЧИННОСТІ У СФЕРІ ЕКОНОМІКИ.....170

Марина ВОЙЧИШЕНА

КРИМІНАЛІСТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗСЛІДУВАННЯ ВОЄННИХ ЗЛОЧИНІВ.....174

Ростислав ГОЛОВАЧ, Сергій ШЕРЕМЕТОВ, Володимир БАБЕНКО

СУДОВА ВІЙСЬКОВА ЕКСПЕРТИЗА У ПРОТИДІЇ ВІЙСЬКОВІЙ ОРГАНІЗОВАНИЙ
ЗЛОЧИННОСТІ В УМОВАХ ВІЙНИ.....177

Polixenia GRECU

SEMNIFICAȚIA URMELOR DE APĂRARE ÎN INTERPRETAREA MECANISMULUI
AGRESIUNII.....182

Єлизавета ДРИГА

ЗНАЧЕННЯ ВИСНОВКУ СПЕЦІАЛІСТА У ПРОВАДЖЕННЯХ ПРО НЕЗАКОННИЙ ОБІГ
ЗБРОЇ ТА БОЄПРИПАСІВ.....186

Віктор ЗАГОРОДНІЙ, Ігор ЗАГОРОДНІЙ

ВЛАСНІ СПЕЦІАЛЬНІ КРИМІНАЛІСТИЧНІ ЗНАННЯ СЛІДЧОГО ТА ДЕТЕКТИВА.....190

Юлія ЗГОДА

РОЛЬ СУДОВО-ЕКСПЕРТНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ПІД ЧАС РОЗСЛІДУВАННЯ КОРИСЛИВИХ
КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ В УМОВАХ ВОЄННОГО АБО НАДЗВИЧАЙНОГО
СТАНУ.....194

Христина КІЛІМІЧЕНКО

ОСНОВИ ВИКОРИСТАННЯ ПСИХОЛОГІЧНИХ ЗНАНЬ ПРИ ПІДГОТОВЦІ ДО
ПРОВЕДЕННЯ ДОПИТІВ ЖІНОК, ПРИЧЕТНИХ ДО ВЧИНЕННЯ ЗЛОЧИНІВ ПРОТИ
ОСНОВ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ.....197

Олександр КОТЛЯРЕНКО

БОЙОВИЙ ІМУНІТЕТ ЯК ЧИННИК ТРАНСФОРМАЦІЇ ЗАВДАНЬ СУДОВОЇ ВІЙСЬКОВОЇ
ЕКСПЕРТИЗИ..... 200

Дар'я КРИВЕНЧЕНКО, Юлія СЕМКО

ЩОДО ПИТАННЯ ВИЗНАЧЕННЯ ЛІНГВІСТИЧНИХ ОЗНАК ЗАКЛИКІВ ДО ПІДТРИМКИ
РІШЕНЬ ТА/АБО ДІЙ ДЕРЖАВИ-АГРЕСОРА, ЗБРОЙНИХ ФОРМУВАНЬ ТА/АБО
ОКУПАЦІЙНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ ДЕРЖАВИ-АГРЕСОРА.....204

Сергій ЛЯХОВЕЦЬКИЙ

КОНТЕНТ-АНАЛІЗ СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ У КОНТЕКСТІ ВИЯВЛЕННЯ ОЗНАК
ДОВЕДЕННЯ ОСОБИ ДО САМОГУБСТВА.....209

Ірина МАКОГІН

ОСОБЛИВОСТІ ЕКСПЕРТИЗИ ХОЛОДНОЇ ЗБРОЇ У КРИМІНАЛЬНИХ ПРОВАДЖЕННЯХ
ЩОДО ВБИВСТВ, ВЧИНЕНИХ ЧЕРЕЗ НЕОБЕРЕЖНІСТЬ.....212

Grecu Polixenia

*Expert, Departamentul de Științe Juridice și Științe Administrative, Facultatea de
Științe Juridice și Științe Administrative, Universitatea Spiru Haret,
București, România*

ORCID: <https://orcid.org/0009-0003-5075-2374>

email: polixenia.grecu@spiruharet.ro

**SEMNIFICAȚIA URMELOR DE APĂRARE ÎN INTERPRETAREA
MECANISMULUI AGRESIUNII**

Leziunile de apărare reprezintă un element esențial în reconstituirea dinamicii agresiunilor violente. Aceste răni, localizate de obicei la nivelul membrelor superioare sau al altor zone accesibile, furnizează dovezi importante ale încercării victimei de a se apăra sau de a se proteja împotriva atacului. Modelul, distribuția și severitatea lor permit investigatorilor și medicilor legiști să diferențieze între o luptă activă, o apărare pasivă sau absența rezistenței.

Lucrarea de față analizează relevanța criminalistică și medico-legală a leziunilor de apărare, evidențiind modul în care interpretarea acestora contribuie la înțelegerea mecanismului, intensității și succesiunii actelor de agresiune.

Cuvinte cheie: leziuni de apărare, mecanismul agresiunii, patologie medico-legală, rezistență, interpretarea rănilor.

Grecu Polixenia

*Expert, Department of Legal and Administrative Sciences, Faculty of Legal and
Administrative Sciences, Spiru Haret University, Bucharest, Romania*

**THE SIGNIFICANCE OF DEFENSIVE INJURIES IN INTERPRETING THE
MECHANISM OF ASSAULT GRECU POLIXENIA**

Defensive injuries represent a vital element in reconstructing the dynamics of violent assaults. These wounds, typically located on the upper limbs or other accessible areas, provide crucial evidence of the victim's attempt to resist or shield themselves from attack. Their pattern, distribution, and severity allow investigators and forensic pathologists to differentiate between active struggle, passive defense, or the absence of resistance.

This paper explores the forensic and medico-legal relevance of defensive injuries, emphasizing how their analysis contributes to understanding the mechanism, intensity, and sequence of aggression.

Keywords: defensive injuries, assault mechanism, forensic pathology, resistance, wound interpretation.

Section 2. Use of special knowledge and expert support for the investigation of organized crime in conditions
of armed conflict

Introducere. În investigarea agresiunilor violente, prezența și interpretarea leziunilor de apărare joacă un rol decisiv în reconstituirea succesiunii evenimentelor și în înțelegerea interacțiunii dintre victimă și agresor. Aceste leziuni, situate adesea pe mâini, antebrate sau alte zone accesibile ale corpului, reprezintă manifestarea fizică a încercării instinctive a victimei de a se proteja de vătămare și nu reflectă doar un act de autoprotecție, ci constituie și indicatori importanți ai naturii, intensității și direcției violenței exercitate.

Din perspectivă criminalistică, leziunile de apărare se numără printre cele mai fiabile semne ale unei agresiuni interpersonale, distingând frecvent traumatismele produse prin omor sau loviri de cele autoprovocate sau accidentale [1, p.78].

Leziunile de apărare apar, de regulă, atunci când victima își ridică instinctiv brațele pentru a bloca o lovitură, apucă o armă sau încearcă să îndepărteze agresorul. Morfologia și localizarea acestor traumatisme pot oferi informații importante despre mecanismul atacului.

Din punct de vedere medico-legal, identificarea leziunilor de apărare este esențială pentru stabilirea modului de producere a morții. Prezența lor susține ipoteza unei agresiuni însoțite de rezistență activă, contrazicând scenariile de suicid sau accident. În cazurile de violență sexuală sau domestică, leziunile de apărare au o importanță deosebită deoarece confirmă încercarea victimei de a se opune dominării fizice, consolidând în fața instanței veridicitatea declarațiilor acesteia [2, p.54].

Tipuri, caracteristici și interpretarea criminalistică a leziunilor de apărare. Leziunile de apărare sunt clasificate în funcție de tipul armei utilizate, mecanismul de acțiune și regiunile anatomice implicate. Deși forma lor poate varia considerabil, toate aceste leziuni au o caracteristică esențială în comun, și anume apar ca urmare a unor mișcări voluntare, instinctive, menite să se opună atacului sau să diminueze intensitatea vătămării [3, p.47].

O distincție fundamentală există între leziunile de apărare active și cele pasive. Apărarea activă presupune încercări directe ale victimei de a apuca, prinde sau dezarma arma agresorului, în timp ce apărarea pasivă rezultă din mișcări reflexe de protecție sau blocare. Leziunile active sunt de obicei plăgi tăiate, înțepate sau secționate situate pe palme, degete sau fața internă a antebrățelor, zone expuse natural atunci când victima încearcă să oprească un cuțit sau o armă [4, p.128]. În schimb, leziunile pasive sunt frecvent contuzii, excoriații sau fracturi localizate pe dosul mâinilor, fața externă a antebrățelor sau partea superioară a brațelor, rezultate când victima își ridică membrele pentru a proteja fața sau toracele.

Morfologia acestor leziuni are o semnificație criminalistică importantă. Inciziile curate și liniare sugerează contactul cu o armă tăietoare bine ascuțită, în timp ce marginile neregulate sau învinețite indică interacțiunea cu instrumente contondente sau zimțate [5, p.52].

Plăgile înjunghiate profunde la nivelul antebrățelor pot semnala un nivel ridicat de agresivitate și proximitate între victimă și atacator.

Prezența unor plăgi multiple, suprapuse, cu orientări diferite, reflectă de obicei mișcări rapide, haotice, caracteristice luptei, confirmând faptul că victima era conștientă și activă în momentul agresiunii [6, p.34].

Fracturile ulnei sau radiusului, cunoscute drept «fracturi de parare», reprezintă indicatori clasici ai apărării împotriva loviturilor aplicate cu obiecte contondente precum băte, bare metalice sau țevi. Aceste fracturi apar pe fața externă a antebrațului și reflectă mișcări reflexe de blocare a loviturilor îndreptate către cap sau torace [7, p.84].

Identificarea lor în timpul examenului radiologic sau autopsiei întărește concluzia că victima a încercat să se apere și nu a suferit lovituri în mod pasiv. De asemenea, excoriațiile sau echimozele de pe dosul mâinilor, umeri sau genunchi pot confirma existența unei lupte sau încercarea victimei de a fugi.

Interpretarea criminalistică se bazează în mare măsură și pe corelarea leziunilor defensive ale victimei cu eventualele leziuni ale agresorului. Relația spațială dintre aceste răni, cum ar fi tăieturi sau zgârieturi pe mâinile și degetele atacatorului, poate demonstra contactul fizic direct și angajarea reciprocă în confruntare. Microtraseele materiale, precum celulele epiteliale, fibre textile sau urme de sânge depuse în zonele de contact, pot confirma lupta corp la corp, în special când sunt susținute de analize ADN [8, p.32].

Din perspectivă medico-legală, tiparul leziunilor de apărare oferă informații despre momentul și intensitatea agresiunii. Rănile proaspete, hemoragice, cu reacție vitală evident, precum infiltrarea sanguină sau inflamația țesuturilor, indică faptul că victima era vie și conștientă în timpul atacului. Absența reacției vitale sugerează leziuni post-mortem, uneori create pentru a simula o luptă și a induce în eroare anchetatorii. Distribuția și numărul acestor leziuni pot sugera durata agresiunii și nivelul de forță folosit.

În cazurile de violență domestică sau agresiuni sexuale, leziunile de apărare au o valoare probatorie suplimentară. Prezența lor confirmă opoziția fizică a victimei și contrazice scenariile de consimțământ sau autovătămare. Totuși, absența leziunilor nu implică automat lipsa rezistenței: aceasta poate fi cauzată de imobilizarea victimei, intoxicație, pierderea stării de conștientă sau alte forme de incapacitate impuse de agresor.

Concluzii. Analiza leziunilor de apărare rămâne unul dintre cele mai revelatoare și valoroase aspecte ale investigației criminalistice în cazurile de agresiune violentă sau omucidere. Aceste leziuni, păstrate pe corpul victimei, oferă mult mai mult decât simple date anatomice; ele reprezintă expresii fizice ale instinctului uman, ultimul act de rezistență în fața agresiunii. Identificarea, documentarea și interpretarea lor atentă permit experților criminaliști să reconstituie cu precizie dinamica violenței și să distingă între diferitele modalități de producere a morții.

Prin eforturile combinate ale medicului legist și ale criminalistului, leziunile de apărare devin un element central al analizei reconstructive. Distribuția, morfologia și relația lor cu alte răni ajută la stabilirea direcției atacului, a numărului de lovituri și a nivelului de forță aplicat.

Section 2. Use of special knowledge and expert support for the investigation of organized crime in conditions
of armed conflict

Leziunile de apărare îndeplinesc, de asemenea, o funcție etică și judiciară. Acestea constituie mărturia tăcută a victimei, păstrată în forma sa fizică, permițând actului de justiție să descopere adevărul chiar și atunci când vocea victimei a fost redusă la tăcere. Responsabilitatea expertului criminalist constă în a traduce aceste urme mute în concluzii semnificative, asigurând că interpretarea violenței este ghidată de acuratețe, obiectivitate și respect pentru demnitatea umană.

Lista de referințe:

1. Cârjan, Lazăr, Pătru, Alina Daniela, Criminalistică. Curs în tehnologie IFR, Editura Fundației România de Mâine, București, 2013, 246 p.
2. DiMaio, V. J. M., DiMaio, D., Patologie medico-legală, ediția a II-a, CRC Press, Boca Raton, 2001, 592 p.
3. Pătru, Alina Daniela, Cercetarea locului faptei. Fundamente teoretice și practici criminalistice moderne, Editura Sitech, Craiova, 2025, 198 p.
4. Pătru, Alina Daniela, Criminalistică, Editura Sitech, Craiova, 2024, 207 p.
5. Pătru, Alina Daniela, Dincolo de vizibil. Tehnici microscopice în criminalistică, Editura Sitech, Craiova, 2025, 188 p.
6. Pătru, Alina Daniela, Scenele violenței. Analiza urmelor și reconstituirea faptelor, Editura Sitech, Craiova, 2025, 232 p.
7. Pătru, Alina Daniela, Urmele de sânge. Identificare, tipare și relevanță judiciară, Editura Sitech, Craiova, 2025, 214 p.
8. Spitz, W. U., Spitz, D. J., Investigația medico-legală a morții. Ghid pentru aplicarea patologiei în investigarea infracțiunilor, ediția a V-a, Charles C. Thomas Publisher, Springfield, 2020, 768 p.